

**Kongregace pro společnosti zasvěceného života
a společnosti apoštolského života**

Svědkové Boží krásy

25 let od apoštolské adhortace *Vita consecrata*¹

Zasvěceným bratřím a sestřám

Neustále za vás děkujeme svému Bohu „pro Boží milost, která vám byla dána v Kristu Ježíši. Neboť v něm jste v každém ohledu získali bohatství všeho druhu“ a „on vás povolal k tomu, abyste měli společenství s jeho Synem Ježíšem Kristem, naším Pánem“ (1 Kor 1,4–9). V této dramatické době vyjadřujeme svou solidaritu s vámi se všemi „v soužení a trpělivosti“ (srov. Zj 1,9), nejen kvůli pandemii, ale především kvůli jejím dopadům, které na nás doléhají v každodenních událostech občanské společnosti i církve. Právě lidé zasvěcení Bohu jsou v první řadě zváni, aby ve všech lidech probouzeli ducha naděje.

Nechceme nechat projít bez povšimnutí 25. výročí (25. března 1996) uveřejnění apoštolské adhortace sv. Jana Pavla II. *Vita Consecrata*, která je výsledkem reflexí IX. synodního shromáždění biskupů v říjnu roku 1994. Během synody biskupové opakovaně připomínali, že „se zasvěcený život nachází v samém srdci církve a má rozhodující význam pro její poslání, (...) Je nezbytným a také velmi cenným darem pro Boží lid rovněž v době současné i budoucí.“²

Při této příležitosti vyslovujeme slovy papeže Františka svou přímlovu a poděkování: „Pane, má spása přichází od tebe, mé dlaně nejsou prázdné, ale plné tvé milosti. Naším výchozím bodem je *umět vidět milost*“.³ Ohlédnout se, znovu se zadívat na svůj příběh a spatřit v něm věrný dar Boží nejen svým pohledem, ale s vědomím, že „zároveň je tu mysl věřících zaměřována k tomu tajemství Božího království, které již v dějinách působí, ale očekává dosud své završení v nebesích“.⁴

Před Bohem pro svět

Apoštolská adhortace *Vita consecrata* byla vydána v době velkých nejistot, v „tekuté“ společnosti s nejistou identitou a chabou sounáležitostí. O to překvapivější je jistota, s jakou je definován zasvěcený život jako „obraz proměněného Krista“,⁵ který zjevuje Otcovu tvář v zářivém odlesku Ducha Svatého. Zasvěcený život jako *confessio Trinitatis!* Ve skutečnosti tu nejde jen o snahu položit pevné základy identity zasvěcených osob, jako spíše o originální pohled na tuto identitu, ve které se božský aspekt včleňuje do lidského a tušíme tajuplnou a zářivou spojitost mezi vzestupem a sestupem, mezi transcendentní výšinou a kenotickým

¹ Jan Pavel II. Posynodální apoštol. adhortace *Vita Consecrata* O zasvěceném životě a jeho poslání v církvi a ve světě (25. března 1996). Praha: Zvon, 1996.

² Jan Pavel II. *Vita Consecrata*, č. 3.

³ František. Homilie 1. února 2019.

⁴ Jan Pavel II. *Vita consecrata*, č. 1.

⁵ Ibid., č. 14.

vnořením se do všeho, co je lidské, mezi kontemplací vznešené krásy a službou bolestné chudobě.

Tato plodná intuice přináší vzácné důsledky.

Síla vztahu

Dokument *Vita consecrata* je postaven na myšlence *vztahu*, který vychází z Božího tajemství trojičního společenství; na *spáse*, která prochází životem toho, kdo se stará o druhé. Hovoří o *svědectví*, které není ojedinělé, nýbrž vypovídá o bratrství, které žije a které je potěšením. Hovoří o svatosti komunitární, nikoli o svatosti dokonalých jednotlivců, ale ubohých hříšníků, kteří každý den sdílejí s druhými milosrdenství a pochopení. Jde o *zasvěcení*, které neodporuje hodnotám ve světě a všeobecné touze po štěstí. Naopak ukazuje všem, že čistota, chudoba a poslušnost obsahují velkou lidskou energii. Skutečná lidská ekologie dává životu smysl a rovnováhu, harmonii a svobodu ve vztahu k věcem, chrání se jakéhokoli zneužití, vytváří bratrství, daruje krásu. Dnes je zasvěcený život „slabší“ než kdysi, ale žije – díky milosti – mnohem více ve vztahu s církví a se světem, s věřícími i nevěřícími, s těmi, kdo jsou sami.

Smýšlení Božího Syna

Dokument se věnuje tématu formace, kde jeden z aspektů vztahu dosahuje svého nejvyššího bodu. Nejedná se o jakýkoli vztah, ale o takový, který nám propůjčuje smýšlení poslušného Syna, trpícího služebníka, nevinného beránka.

Tento prvek není zcela nový, i v minulosti se hovořilo o vztahovém rozměru následování a napodobování Krista a identifikace s ním. Zde je ale vyjádřeno něco víc, v určitém ohledu nevídaného, s odkazem na Boží slovo (Flp 2,5). Jde o vztah, který je natolik úzký a hluboký, že v nás odráží city Božího Syna, který je obrazem a vtělením citlivosti Otce. Vždyť my křesťané věříme v *citlivého* Boha: naslouchá utlačeným a vyslyší nářek vdovy, trpí s člověkem a pro člověka. Chceme věřit, že zasvěcený život se svými různorodými charismaty je přesným výrazem této citlivosti. Mohli bychom říci, že každý institut zvýrazňuje skrze své charisma jeden zvláštní aspekt *božské citlivosti*. Právě proto se v adhortaci mluví o formaci jako o procesu, který jde tímto směrem: *zakoušet* stejné pocity Syna – sluhy – Beránka, stejné emoce, city, lásku, touhy, vkus, kritéria, sny, očekávání, touhy...

Je to vznešený plán, který znovu zázračně propojuje (integruje) duchovní a antropologický rozměr. Plán, který může skutečně formaci poskytnout obsah, různorodost a čas. Jednalo by se konečně o celostní formaci, zbudovanou na skále věčné lásky, která osvobozuje, formuje všestranné lidi, kteří se naučili evangelizovat své city, aby milovali Boha srdcem lidským a člověka srdcem božským! Jde o celoživotní formaci, která postupuje v čase. To je další hluboký pohled, který dnes musíme teprve pochopit a především naplnit.

Okouzlení krásnou

Je-li Bůh *krásný* a Pán Ježíš „nejkrásnější z lidských synů“, pak být mu zasvěcení je krásné. Zasvěcený člověk je povolán, aby svědčil o kráse. Světu hrozí, že klesne do znepokojujícího zhrubnutí. Proto *via pulchritudinis* se zdá být jedinou cestou, na které dosáhneme pravdy nebo ji učiníme věrohodnou a přitažlivou. Zasvěcené osoby v sobě a především v lidech dnešní doby musí probudit přitažlivost toho, co je krásné a pravdivé.

Svědectví a nabídnuté slovo musí být proto nejen odvážné a pravdivé, ale i krásné, protože krásná je tvář, kterou zvěstujeme.

To, co děláme a jak to děláme, musí být krásné.

Bratrství a atmosféra, kterou lze v bratrství zakusit, musí být krásné.

Liturgie, chrám, který je otevřen pro všechny, musí být krásné, protože modlit se a chválit Nejvyššího, nechat se naplnit jeho slovem je krásné.

Být shromážděni v jeho jménu, pracovat spolu je krásné, i když mnohdy náročné.

Být panenskými, abychom milovali jeho srdcem, být chudými, abychom řekli, že je naším jediným pokladem, být poslušní jeho vůli spásy, být spolu, abychom hledali jen jeho, je krásné. Mít svobodné srdce, abychom mohli přijmout bolest toho, kdo trpí, abychom mu projevíli soucit Věčného, je krásné.

Dokonce životní prostředí, v jednoduchosti a tvořivé střídmosti, má být krásné: dům, prostřený stůl; ať je vše vkusné a zdobné, aby vše v příbytku vyzařovalo přítomnost Boha, který je tu středem.

Nejvyšší krása, svátost věčné tajemné krásy Věčného, jak zvolal Petr na hoře Tábor, kde zazářilo světlo a záře.

Dokument *Vita consecrata* během těchto let bezesporu ovlivnila zkušenost a uvažování zasvěcených osob. Jsme přesvědčeni, že by to měl být orientační bod i v příštích letech, spolu s dokumenty magisteria a Kongregace pro zasvěcený život, která se těmito zásadním tématům podrobně věnovala. Jsme přesvědčeni, že tato adhortace může stále umocňovat *tvořivou věrnost* zasvěcených osob, protože je nosníkem zasvěceného života třetího tisíciletí. Odpovídat na výzvy, kterým čelí současná církev i společnost, znamená žít více z evangelia. Papež František nás vyzývá: „Nemůžeme zůstat stát a nostalgicky vzpomínat na minulost, nebo se omezit na opakování stále stejných věcí či každodenních nářků. Potřebujeme odvahu pro trpělivost na cestě, musíme zkoumat nové cesty, hledat to, co nám radí Duch Svatý. A toho dosáhneme s pokorou, jednoduchostí, bez propagandy, bez reklam.“⁶

V modlitbě se s důvěrou obraťme na Pannu Marii, aby zasvěcené ženy a zasvěcení muži mohli „vydávat svědectví svým proměněným životem, když v radosti spolu s ostatními bratry a sestrami kráčejí do nebeské vlasti a do světla, které nikdy nepomine“.⁷ Využíváme této

⁶ František. Homilie, 2. února 2021.

⁷ Jan Pavel II. *Vita consecrata*, č. 112.

příležitosti, abychom vás pozdravili a popřáli vše dobré od Pána, který je VŠÍM pro nás zasvěcené osoby.

Ve Vatikánu dne 25. března 2021, o slavnosti Zvěstování Páně

João Braz kard. de Aviz
prefekt

+ br. José Rodríguez Carballo, OFM
arcibiskup sekretář